

**Socialnämnden**

## **Information. Omsorgsregistret och anmälningsplikt till Inspektionen för vård och omsorg**

### **Förslag till beslut**

- Socialnämnden godkänner informationen

---

### **Sammanfattning**

Kommuner och regioner som bedriver verksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska anmäla verksamheten till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Sedan 1 januari 2026 utökas kommunernas anmälningsplikt. Syftet med förändringarna är att stärka förutsättningarna för en effektiv tillsyn. Den förändrade anmälningsplikten är förenad med föreläggande och får förenas med vite för den kommun som inte fullgjort sin anmälningsskyldighet.

Ytterligare förändringar är att kommuner och regioner fått en ny anmälningsskyldighet gällande att anmäla risker och oegentligheter inom privat tandvård samt att anmäla brister i yrkesmässigt bedrivna verksamheter enligt SoL och LSS.

IVO har även fått ett utökat uppdrag med skärpt kontroll av oseriösa/kriminella aktörer, att korta sina handläggningstider samt en ny ledningsstruktur. Från och med den 15 juni leds IVO av en styrelse och en överdirektör. Styrelsen utses av regeringen och ansvarar för verksamheten inför den. Den dagliga verksamheten leds av en generaldirektör som verkställer styrelsens beslut. Överdirektörens roll är ett led i att stärka myndighetens ledningsfunktion, motverka välfärdsbrottslighet och öka patientsäkerheten.

### **Ärendebeskrivning**

#### **Anmälningsplikt**

Kommuner och regioner som bedriver verksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska anmäla verksamheten till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). En verksamhet som ska nystartas måste anmälas innan den börjar. Från och med den 1 januari 2026 utökades

kommunernas anmälningsplikt och syftet med förändringarna är att stärka förutsättningarna för en effektiv tillsyn.

De anmälningar som ska anmälas till IVO är sådana som innebär att verksamheten upphör tillfälligt, permanent upphör eller ändras på väsentligt sätt.

De tillfälliga avbrott i verksamheten som ska anmälas innefattar till exempel uppehåll för renovering av lokalerna eller att ingen enskild brukare får insats från den aktuella verksamheten för tillfället. Naturliga tillfälliga avbrott så som sommaruppehåll eller uppehåll vid allmänna helgdagar ska inte anmälas.

Om verksamheten permanent upphör ska detta anmälas till IVO inom en månad från att denna lagts ned.

När en verksamhet ändras på ett väsentligt sätt ska detta anmälas till IVO. Med detta avses exempelvis förändringar i lokaler, målgrupp för verksamheten eller byte av föreståndare.

Anmälan måste ske inom en månad från att förändringen har genomförts.

### **Föreläggande och vite**

En annan förändring är att IVO får förelägga den kommun som inte har fullgjort sin anmälningskyldighet. Föreläggandet får förenas med vite, vilket innebär att den kommun som inte anmäler sin verksamhet till IVO riskerar att behöva betala ett vite.

### **Utökade krav på innehåll i anmälan**

Vid nyanmälan ska ritningar över verksamhetens lokaler bifogas samt uppgifter om hur brandskyddet är ordnat.

För stödboende enligt 26 kap. 1§1 SoL ska även en lägenhetsförteckning/boendebeskrivning bifogas. Förteckningen ska innehålla information om lokalens namn, adress med fastighetsbeteckning eller lägenhetsnummer samt antal platser i varje lokal.

Initialt så var kommunen skyldiga att även lämna in betyg som styrker föreståndarens utbildning och arbetslivserfarenhet samt en beskrivning över vilken utbildning och erfarenhet som verksamhetens personal ska ha. För närvarande så ska dessa uppgifter finnas tillgängliga i verksamheten och på IVO:s begäran lämna ut, men behöver inte lämnas in.

### **Vad ska registreras?**

Följande verksamheter ska registreras i Omsorgsregistret:

- Stödboende eller hem för vård eller boende (HVB)
- Särskilda boendeformer för äldre, 26 kap. 1§2 SoL
- Bostäder med särskilt stöd, 26 kap. 1 § 2 SoL, inriktning funktionsnedsättning SoL
- Hem för viss annan heldygnsvård, 26 kap. 1 § 3 SoL
- Hem eller öppen verksamhet för vård del av dygn, 26 kap. 1 § 4 SoL (öppenvård och dagverksamhet)
- Hemtjänst, 26 kap. 1 § 6 SoL
- Anordnare av personlig assistans, LSS 9.2 p
- Ledsagarservice, LSS 9.3 p
- Biträde av kontaktperson, LSS 9.4 p
- Avlösarservice i hemmet, LSS 9.5 p
- Korttidsvistelse utanför hemmet, LSS 9.6 p
- Korttidsstillsyn för skolungdom över 12 år, LSS 9.7 p

- Bostad med särskild service för barn och ungdomar och familjehem, LSS 9.8 p
- Boende med anpassningar eller särskild service för vuxna, LSS 9.9 p
- Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder, LSS 9.10 p

### **Ny anmälningsskyldighet till IVO**

En region ska anmäla till IVO om det finns anledning att anta att en privat vårdgivare yrkesmässigt bedriver tandvårdsverksamhet utan nödvändigt tillstånd, eller om det finns omständigheter som kan innebära att en tillståndshavares lämplighet kan ifrågasättas. Av anmälan ska framgå vilka omständigheter som ligger till grund för bedömningen.

Från och med 1 januari 2026 utökades även kommunernas skyldighet att anmäla olämpliga utförare av personlig assistans till IVO till att omfatta all tillståndspliktig verksamhet som bedrivs med stöd av socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Kommunerna ska anmäla till IVO när det finns anledning att anta att tillståndspliktig verksamhet enligt SoL eller LSS bedrivs utan tillstånd. I propositionen framgår att det räcker med att kommunen har en misstanke om att en verksamhet saknar tillstånd.

Anmälan ska även göras när tillståndshavares lämplighet att bedriva verksamhet enligt SoL eller LSS kan ifrågasättas eller att kommunen uppmärksammar allvarliga brister i tillståndspliktig verksamhet som bedrivs enligt SoL eller LSS.

Syftet med lagändringen är att stärka förutsättningarna för en effektiv tillsyn. Det är angeläget att IVO får kännedom om allvarliga brister hos privata utförare och därmed får bättre möjligheter att motverka oseriösa och kriminella utförare.

### **Andra förändringar hos IVO**

IVO har även fått ett utökat uppdrag med skärpt kontroll av oseriösa/kriminella aktörer, att korta sina handläggningstider samt en ny ledningsstruktur. Från och med den 15 juni leds IVO av en styrelse och en överdirektör. Styrelsen utses av regeringen och ansvarar för verksamheten inför den. Den dagliga verksamheten leds av en generaldirektör som verkställer styrelsens beslut. Överdirektörens roll är ett led i att stärka myndighetens ledningsfunktion, motverka välfärdsbrottslighet och öka patientsäkerheten.

### **Bedömning**

Den förändrade anmälningsplikten kommer att innebära att IVO får ett bättre underlag för sin tillsyn som består av aktuella uppgifter om vilka verksamheter som finns, var de bedrivs och hur de förändras. Detta innebär att de kommer att kunna planera sina tillsyner bättre och få ett bättre underlag för sina datadriva riskanalyser.

Förändringen kan även leda till ett starkare skydd för de som vi är till för då ett effektivare informationsflöde mellan kommuner och IVO kan bidra till att brister, olämpliga utförare och verksamheter som inte följer regelverket snabbare uppmärksammas och åtgärdas.

Konsekvenserna av den ökade skyldigheten innebär mer administration och krav på interna rutiner för kommunerna vilket medför en ökad administrativ arbetsbelastning. Den största administrativa utmaningen är sannolikt inte själva e-

anmälan till IVO, utan att det den interna strukturen säkerställer att kommunen upptäcker rätt förändringar, gör rätt bedömning, utser ansvarig och håller tidsfristen. Det bedöms även vara av vikt att rutiner avseende avtalsuppföljning innefattar den nya anmälningsskyldigheten.

**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse SOF, ”Information. Omsorgsregistret och anmälningsplikt till Inspektionen för vård och omsorg”, daterad 2026-08-20

Socialförvaltningen

Marica Gardell  
Socialdirektör

**Skickas till**

Öystein Berge, kvalitetschef  
Eva Lindvall, utvecklingsledare